

Svar på interpellation, "tandvård på Gotland", Jörgen Benzler (V)

Jörgen Benzler har i en interpellation till mig ställt två frågor angående kompetensförsörjningen till tandvården på Gotland samt kring socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Låt mig först slå fast att tandvården är viktig. Över lång tid har vi sett hur satsningar på folktandvården och egenvård medfört att tandhälsan i Sverige gått från att vara riktigt dålig till att vi idag generellt sett har en god tandhälsa i Sverige. Det går samtidigt att konstatera att tillgången till tandvård inte är jämnt fördelad, vare sig ur ett socioekonomiskt perspektiv eller ett landsbygdsperspektiv, likaledes vad gäller tandhälsa. Tillgången till kompetens varierar kraftigt över landet där landsbygdsregioner, åtminstone det senaste decenniet, upplevt en allt ökande brist på kompetens för att befolkningen ska ha god tillgång till tandvård.

Fenomenet har under de senaste åren varit föremål för många diskussioner både på regional och nationell nivå där kanske främst de mest nordliga regionerna sett stora svårigheter att finna kompetens. Nu ser vi att bristen sprider sig till allt fler landsbygdsregioner.

Givet bristen på kompetens ökar regionens behov av att prioritera bland behoven hos befolkningen och utifrån lagstiftningens krav. I takt med ökande kompetensbrist har alltså folktandvården på Gotland tvingats prioritera behandlingar och ingrepp. Det är i ljuset av detta tandvårdens bedömningar om intervall på kallelse till rutinbesök skall ses.

Det bör i sammanhanget nämnas att Socialstyrelsens riktlinjer fastställdes hösten 2022 och har alltså varit gällande i ungefär sex månader.

1. Är tandvårdschefens bild av hur tandvården bör bedrivas på Gotland densamma som din? Ska Socialstyrelsens nationella riktlinjer gälla på Gotland?

Mitt ställningstagande är att Region Gotland ska göra sitt yttersta för att följa och uppnå de nationella riktlinjer som finns i syfte att gotlänningar ska kunna ha en likvärdig tandhälsa jämfört riket. Förändras riktlinjerna behöver vi anpassa ambitionsnivån vilket nu är fallet. Det är dock en inte helt enkel ambition att nå givet att det föreligger en brist på tandläkare och tandhygienister i lands- och glesbygd vilken inte ser ut att avta inom överskådlig tid. Det är helt avgörande för Gotland att staten genom utjämning och utbildning underlättar för rekrytering av tandläkare på landsbygd och därigenom möjliggör för samtliga regioner att uppnå Socialstyrelsens riktlinjer.

2. Vilken strategi finns för att få fler tandläkare och tandhygienister till Gotland? Vilken är din eller HSNs analys över hur den generella munhälsan kommer påverkas på Gotland de kommande åren?

HSN fattar årligen beslut om kompetensförsörjningsplan men har under föregående mandatperiod också i samband med svårigheter att rekrytera tandläkare till våra landsbygdskliniker satt särskilt fokus på detta i beslut HSN 2020/369. I det beslutet listas några åtgärder vilka redovisas nedan. Eftersom Socialstyrelsen nu uppdaterat sina nationella riktlinjer finns goda skäl att lyfta frågan igen och undersöka om tidigare ställningstaganden behöver omprövas, vilka strategier vi som landsbygdsregion behöver ha samt vilka krav vi behöver ställa på regering och riksdag vilka sitter på viktiga nycklar för att vi ska nå målet om en god och jämlik tandhälsa i hela landet.

Ur beslut HSN 2020/369

”Hur ska rekrytering och kvarstannande av personal säkras samtidigt som befintliga resurser används optimalt?

- Gott ledarskap med närvaro, struktur, tydlighet, feedback etcetera
- Strukturerad handledning av nyexaminerad personal.
- Individuell kompetensutveckling med hjälp av specialisttandvården för ökad kompetens i allmäntandvården vilket också ger intressantare arbetsuppgifter.
- Specialistutbildning på Gotland i käkkirurgi och tandreglering för att trygga framtida specialistbehov.
- Profylaxtandsköterskor tar över arbetsuppgifter från tandhygienisterna, då det ej är motsvarande brist på tandsköterskor.
- Konkurrenskraftiga löner.
- God fysisk och psykosocial arbetsmiljö.”

Därtill fattade HSN ett antal beslut rörande villkor och arbetsmiljö som stärker Region Gotlands attraktivitet som arbetsgivare och som syftar till att underlätta kompetensförsörjningen också inom tandvården. En specifik åtgärd som vidtagits är att man påbörjat planering av samarbete med Karolinska Institutet med VFU under sista terminen för tandläkarstudenter. Bedömningen är att c:a 10 studenter per år kan göra VFU på Gotland och att vi därigenom stärker våra möjligheter för rekrytering.

Filip Reinhag (S), ordförande Hälso- och sjukvårdsnämnden
2023-03-22